

לעילוי נשמת
שלום בן משה

התנ"ך עם מפרשים, מסודרים ומנוקדים
The Tanach with commentaries, Organized and Vowelized

ספר יהושע
גליון ה'

יהושע

פרק ט'

טו וַיַּעַשׂ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ שְׁלוֹם וַיִּכְרַת לָהֶם בְּרִית לְחַיֹּתָם וַיִּשְׁבְּעוּ לָהֶם נְשִׂאֵי הָעֵדָה:

טז וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַחֲרַי אֲשֶׁר-קָרְתוּ לָהֶם בְּרִית וַיִּשְׁמְעוּ כִּי-קָרְבִים הֵם אֵלָיו וּבִקְרָבוֹ הֵם יֹשְׁבִים:

יז וַיִּסְעוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ אֶל-עָרֵיהֶם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְעָרֵיהֶם גְּבֻעוֹן וְהַכְּפִירָה וּבְאָרוֹת וּקְרַנַּת יַעֲרִים:

יח וְלֹא הִכּוּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי-נִשְׁבְּעוּ לָהֶם נְשִׂאֵי הָעֵדָה בֵּיתְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלְנוּ כָּל-הָעֵדָה עַל-הַנְּשִׂאִים:

מצודת ציון: וַיִּלְנוּ - מלשון תלונה ותערומות.

יט וַיֹּאמְרוּ כָּל-הַנְּשִׂאִים אֶל-כָּל-הָעֵדָה אֲנַחְנוּ נִשְׁבְּעוּ לָהֶם בֵּיתְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה לֹא נוּכַל לְנַגֵּעַ בָּהֶם:

כ זֹאת נַעֲשֶׂה לָהֶם וְהַחַיָּה אוֹתָם וְלֹא-יִהְיֶה עָלֵינוּ קֶזֶף עַל-הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר-נִשְׁבְּעוּ לָהֶם:

מצודת דוד: זֹאת נַעֲשֶׂה לָהֶם וְהַחַיָּה אוֹתָם וגו' - רוצה לומר: הדבר הזאת להחיות אותם בעל כרחנו נעשה להם, שלא יקצוף ה' על ביטול השבועה.

כא וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם הַנְּשִׂאִים יִחַדוּ וַיְהִיו חֲטָבֵי עֲצִים וְשֹׂאבֵי-מַיִם לְכָל-הָעֵדָה כַּאֲשֶׁר דָּבְרוּ לָהֶם הַנְּשִׂאִים:

מצודת ציון: חֲטָבֵי - ענינו כריתה וחתוך, וכן "לחטוב עצים (דברים י"ט:ה)".

מצודת דוד: וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם הַנְּשִׂאִים יִחַדוּ - רוצה לומר: הנה בעבור השבועה לא תגידו לא יחיו, וכאומר: אך נתבונן מה נעשה עמהם בגמול הרמאות. וַיְהִיו חֲטָבֵי עֲצִים וְשֹׂאבֵי מַיִם לְכָל הָעֵדָה כַּאֲשֶׁר דָּבְרוּ לָהֶם הַנְּשִׂאִים - רוצה לומר: הגמול היה שהיו חוטבי עצים ושואבי מים כאשר גזרו הנשיאים, כי כל העדה שמעו להם.

כב וַיִּקְרָא לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר

יהושע

פרק ט'

טו וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מֵאֲרִץ רְחוֹקָה מָאֵד בָּאוּ עִבְדֶיךָ לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי-שָׁמְעוּ שְׁמֵנוּ וְאֵת כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה בְּמִצְרַיִם:

מצודת דוד: מֵאֲרִץ רְחוֹקָה מָאֵד בָּאוּ עִבְדֶיךָ - ולא יהיה אם כן ניכר לך, לא העם ולא המדינה. לְשֵׁם ה' - בעבור פרסום שם ה'.

טז וְאֵת כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה לְשַׁנִּי מַלְכֵי הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחֹן מֶלֶךְ חַשְׁבּוֹן וְלַעֲוֹג מֶלֶךְ-הַבְּשָׁן אֲשֶׁר בְּעַשְׂמֶרוֹת:

יז וַיֹּאמְרוּ אֵלֵינוּ זְקִינֵינוּ וְכָל-יֹשְׁבֵי אֶרְצֵנוּ לֵאמֹר קָחוּ בְּיָדְכֶם צִידָה לְדָרֶךְ וּלְכוּ לְקַרְאֲתָם וַאֲמַרְתֶּם אֲלֵיהֶם עִבְדֵיכֶם אֲנַחְנוּ וְעַתָּה כָּרְתוּ-לָנוּ בְּרִית:

מצודת דוד: וַאֲמַרְתֶּם אֲלֵיהֶם עִבְדֵיכֶם אֲנַחְנוּ - להעלות את המס. וְעַתָּה כָּרְתוּ לָנוּ בְּרִית - להחיותינו.

יח זֶה וְלַחְמֵנוּ חֵם הַצִּיטִּיָּדָנוּ אִתּוֹ מִבְּתֵינוּ בַּיּוֹם צִאֲתָנוּ לְלַכֵּת אֲלֵיכֶם וְעַתָּה הִנֵּה יָבֵשׁ וְהָיָה נִקְדִּים:

מצודת ציון: הַצִּיטִּיָּדָנוּ - מלשון צידה ומזון.

מצודת דוד: זֶה לַחְמֵנוּ - אשר תראו בידינו, הנה בהיותו עדיין חם לקחנו אותו צידה לדרך. וְעַתָּה הִנֵּה יָבֵשׁ - בעבור זמן הרב מגודל מרחק הדרך.

יט וְאֵלֶּה נֹאדוֹת הַיַּיִן אֲשֶׁר מְלֹאנוּ חֲדָשִׁים וְהִנֵּה הִתְבַּקְּעוּ וְאֵלֶּה שְׁלֵמוֹתֵינוּ וְנַעֲלִינוּ בְּלֹו מֶרֶב הַדָּרֶךְ מָאֵד:

מצודת דוד: אֲשֶׁר מְלֹאנוּ חֲדָשִׁים - בעת מלואם היו חדשים.

יד וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים מִצִּידָם וְאֵת-פִּי יְהוָה לֹא שָׁאָלוּ:

מצודת דוד: וַיִּקְחוּ - רוצה לומר: לקחו מופת וראיה מיובש צידם והאמינו להם, או לקחו מצידם ואכלו לקיים ברית ואהבה.

יהושע

פרק ט"ו

למה רמייתם אתנו לאמר רחוקים אנחנו מכם
מאד ואתם בקרבנו ישבים:

כג ועתה ארורים אתם ולא יפירת מכם עבד
וחטבי עצים ושאיבימים לבית אלהי:

מצודת דוד: ועתה ארורים אתם וגוי - רוצה
לומר: עתה בעת המלחמה תהיו ארורים להיות
עבדים לכל העדה, אבל לבית ה' תהיו לעולם עבדים
ולא יכרת הדבר.

כד ונענו את יהושע ויאמרו פל הגד הגד
לעבדיך את אשר צוה יהוה אלהיך את משה
עבדו לתת לכם את פלי הארץ ולהשמיד את
פלי שבי הארץ מפניכם ונירא מאד לנפשותינו
מפניכם ונעשה את הדבר הזה:

כה ועתה הננו בנידך פטוב וכישר בעיניך
לעשות לנו עשה:

כו ויעש להם כן ויצל אותם מיד בני ישראל
ולא הרגום:

מצודת דוד: ויעש להם כן - כמו שאמר הוא להיות
עבדים לכל העדה בעת המלחמה, ולבית ה' לעולם.
ויצל אותם מיד בני ישראל ולא הרגום - כאשר
חשבו בתחילה.

כז ויתגם יהושע ביום ההוא חטבי עצים
ושאיבימים לעדה ולמזבח יהוה עד היום הזה
אל המקום אשר יבחר:

מצודת דוד: לעדה ולמזבח ה' עד היום הזה -
רוצה לומר: לעדה בעת המלחמה, ולמזבח ה' עד
היום הזה. אל המקום אשר יבחר - במקום
שיעמוד המזבח שמה יעבדו, אם בשילה, אם
בירושלים.

כח ויהי כשמע אדני צדק מלך ירושלים כי
לכד יהושע את העי ויחרימה כאשר עשה
ליריחו ולמלכה פוע עשה לעי ולמלכה וכי
השלימו שבי גבעון את ישראל ויהיו בקרבם:

מצודת ציון: אדני צדק - כך שמו.

מצודת דוד: ויהיו בקרבם - התחברו עצמם עם
ישראל.

כט וניראו מאד פי עיר גדולה גבעון פאת
ערי הממלכה וכי היא גדולה מיהעי וכל
אנשיה גברים:

יהושע

פרק י'

מצודת דוד: וניראו מאד פי עיר גדולה גבעון
וגוי - ועם כל זה לא עצרו כח להלחם, והמסו בזה
לב אנשי המלחמה.

ג וישלח אדני צדק מלך ירושלים אל הוהם
מלך חברון ואל פראם מלך ירמות ואל יפיע
מלך לכיש ואל דביר מלך עגלון לאמר:

ד עלוי אלי ועזרני ונפה את גבעון כי
השלימה את יהושע ואת בני ישראל:

מצודת דוד: פי השלימה את יהושע ואת בני
ישראל - והרעו לעשות, כי הביאו מורך בלב כל.

ה ויאספו ויעלו חמשת ו מלכי האמרי מלך
ירושלים מלך חברון מלך ירמות מלך לכיש
מלך עגלון הם וכל מחניהם ויחננו על גבעון
ויילחמו עליה:

ו וישלחו אנשי גבעון אל יהושע אל
המחנה הגלגלה לאמר אל תרף ידי מעבדיך
עלה אלינו מהרה והושיעה לנו ועזרנו פי נקבצו
אלינו כל מלכי האמרי ושבי הקר:

מצודת ציון: תרף - מלשון רפיון.

מצודת דוד: אל תרף ידי מעבדיך - לעזוב אותנו
בידם.

ז ויעל יהושע מן הגלגל הוא וכל עם
המלחמה עמו וכל גבורי החיל:

ח ויאמר יהוה אל יהושע אל תירא מהם כי
בגדו נתתים לא יעמד איש מהם בפניך:

ט ויבא אליהם יהושע פתאם פלי הלילה עליה
מן הגלגל:

מצודת ציון: פתאם - ענינו מהירות מבלי הרגשה
מקודם.

מצודת דוד: פל הלילה עליה מן הגלגל - למען לא
ירגישו ויבא פתאום.

י ויהמם יהוה לפני ישראל ויפם מפה
גדולה בגבעון וירדפם דרך מעלה בית חורון
ויפם עד עזקה ועד מקדה:

מצודת ציון: ויהמם - מלשון מהומה ובלבול.

מצודת דוד: דרך מעלה בית חורון - בדרך העולה
לבית חורון. ויפם עד עזקה - כי ברחו דרך בה,
ורדפום והכום בדרך עד עזקה ועד מקדה.

יהושע

פרק י'

יא וַיְהִי בְנִסְכָּם וּמִפְנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה בְּמִוֶרֶד בֵּית-חֹרֶן וַיְהִי הַשְּׁלִיחַ עֲלֵיהֶם אֲבָנִים גְּדֹלוֹת מִן-הַשָּׁמַיִם עַד-עֲזָקָה וַיָּמָתוּ רַבִּים אֲשֶׁר-מָתוּ בְּאֲבָנֵי הַכֶּרֶד מֵאֲשֶׁר הָרְגוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחָרֵב:

מצודת דוד: הם בְּמִוֶרֶד בֵּית חֹרֶן - כשהם ירדו במורד ההר. אֲבָנִים - אבני ברד. עַד עֲזָקָה - בכל הדרך אשר נסו ממורד בית חורון עד בואם לעזקה נפלו עליהם אבני הברד. וַיָּמָתוּ רַבִּים - מרובים במספר.

יב אַז יִדְבַר יְהוֹשֻׁעַ לִיהוָה בַּיּוֹם תָּת יְהוָה אֶת-הָאֲמָרִי לִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר וְלַעֲיֵנֵי יִשְׂרָאֵל שָׁמַשׁ בְּגִבְעוֹן דָּוָם וַיִּרְחַב בְּעַמְקֵי אֵילָוִן:

מצודת ציון: תת - מלשון נתינה. דָּוָם - המתן. כמו "לדמו עד הגיענו אליכם (שמואל-א י"ד:ט)".

מצודת דוד: אַז יִדְבַר יְהוֹשֻׁעַ לַה' - בשם ה' וכשליחותו. וַיֹּאמֶר - הוא הדבור האמור למעלה, ועל שהפסיק בדברים אמר שוב "ויאמר". שָׁמַשׁ בְּגִבְעוֹן דָּוָם - כי בעת ההיא עמד השמש נוכח גבעון, וחשש פן ישקע בעונתו ולא יוכלו לרדוף אחרי האויב באישון הלילה, ולזה אמר להשמש שלא ילך מהלכו, וימתין עוד נוכח גבעון במקום שהוא עומד. וַיִּרְחַב בְּעַמְקֵי אֵילָוִן - כי אז כבר עלתה הירח ועמדה נוכח עמק אילון, ואמר לה שגם היא תמתין במקומה ולא תלך מהלכה. ואולי חשש שאם תלך הירח מהלכה תבוא נוכח השמש במקום עמידתו ותאפיל אור השמש.

יג וַיִּדְּם הַשָּׁמַשׁ וַיִּרְחַב עַמְדַּי עַד-יָקָם גֹּי אֲיָבִיו הַלֵּא-הָיָא כְּתוּבָה עַל-סֶפֶר הַיְשָׁר וַיַּעֲמֵד הַשָּׁמַשׁ בְּחֻצֵי הַשָּׁמַיִם וְלֹא-אָץ לָבוֹא כְּיוֹם תָּמִים:

מצודת ציון: אֲיָבִיו - מאויביו. אָץ - ענינו מהירות, כמו "ואץ ברגלים (משלי י"ב:ב)". לָבוֹא - לשקוע, כמו "פי בא השמש (בראשית כ"ח:יא)". תָּמִים - מלשון תם ושלם.

מצודת דוד: וַיִּדְּם הַשָּׁמַשׁ וַיִּרְחַב עַמְדַּי - רוצה לומר: כן היה, שעמדו השמש וירח במקומם. עַד יָקָם גֹּי אֲיָבִיו - עד אשר השלימו ישראל להתנקם מאויביו. הָיָא כְּתוּבָה עַל סֶפֶר הַיְשָׁר - הדבר ההוא הלא כתובה בהבטחה בספר הישר, והיא התורה, שנאמר בה על אפרים "וַיִּזְרְעוּ יְהוָה מְלֵא הַגּוֹיִם (בראשית מ"ח:ט)", והוא היום הזה שעמדו השמש והירח ליהושע הבא מזרעו, ונתמלא כל העולם שמעו. וַיַּעֲמֵד הַשָּׁמַשׁ - עכשיו מפרש המקום שעמד בה. בְּחֻצֵי הַשָּׁמַיִם - רוצה לומר: לפי הנראה

יהושע

פרק י'

בהאופק ההוא. וְלֹא אָץ לָבוֹא - לא היה ממהר לשקוע, כדרכו מעולם למהר לבית שקיעתו, ללכת בהתמדה מבלי עמידה. כְּיוֹם תָּמִים - רוצה לומר: נתעכב לעמוד במקום אחד כשעור יום שלם שהוא כ"ד שעות.

יד וְלֹא הָיָה כְּיוֹם הַהוּא לִפְנֵינוּ וְאַחֲרֵינוּ לִשְׁמַע יְהוָה בְּקוֹל אִישׁ כִּי יְהוּה נִלְחָם לְיִשְׂרָאֵל:

מצודת דוד: וְלֹא הָיָה כְּיוֹם הַהוּא - להיות בו פלא כזה לִשְׁמַע יְהוָה בְּקוֹל אִישׁ - כאשר שמע בקול יהושע להעמיד השמש והירח. כִּי ה' נִלְחָם לְיִשְׂרָאֵל - הפלא הזה נעשה בעבור שה' נלחם לישראל, ובעבורם עשהו.

טו וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל-יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ אֶל-הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּלָה:

מצודת דוד: וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ וּגְו' - אחר כל המעשים האמורים במקראות שלאחריו.

טז וַיָּגִסוּ חַמֶּשֶׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיִּתְּבְּאוּ בַּמְּעָרָה בְּמַקְדָּה:

מצודת ציון: וַיִּתְּבְּאוּ - נסתרו, והוא מלשון מחבואה.

יז וַיַּגִּד לַיהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר נִמְצְאוּ חַמֶּשֶׁת הַמְּלָכִים נִתְּבְּאוּ בַּמְּעָרָה בְּמַקְדָּה:

יח וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ גְּלוּ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אֶל-פִּי הַמְּעָרָה וְהִפְקִידוּ עֲלֵיהֶם אֲנָשִׁים לְשֹׁמְרָם:

מצודת ציון: גְּלוּ - גלגלו. וְהִפְקִידוּ - מלשון פקיד וממונה.

מצודת דוד: גְּלוּ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אֶל פִּי הַמְּעָרָה - לבל יצאו פתאום וינוסו.

יט וְאַתֶּם אֶל-תַּעֲמְדוּ רַדְפוּ אַחֲרֵי אֲיָבֵיכֶם וְזַנְבְּתֶם אוֹתָם אֶל-תַּתְּנוּם לָבוֹא אֶל-עֵרִיכֶם כִּי נִתְּנָם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּיַדְכֶם:

מצודת ציון: וְזַנְבְּתֶם - מלשון זנב, ורוצה לומר: סוף המחנה, כזנב הזה שהוא סוף הגוף.

מצודת דוד: וְזַנְבְּתֶם אוֹתָם - הרגו ההולכים בסוף המחנה.

כ וַיְהִי כְּכַלּוֹת יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַפּוֹתָם מִכָּה גְּדוֹלָה-מְאֹד עַד-תַּתְּמוּם וְהַשְּׂרִידִים שָׁרְדוּ מֵהֶם וַיָּבֵאוּ אֶל-עֵרֵי הַמְּבַצָּר:

מצודת ציון: וְהַשְּׂרִידִים שָׁרְדוּ - הנשארים נשארו, כמו "פליט ושריד (איכה ב:כב)".

יהושע

פרק י'

והמה מונחים שם עד עצם היום הזה, רוצה לומר: עד עולם.

כח וְאֶת־מִקְדָּהּ לְכַד יְהוֹשֻׁעַ בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּבֶנּוּ לַפִּי־חֶרֶב וְאֶת־מִלְכָּה הַחֶרֶם אוֹתָם וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא הִשְׁאִיר שְׁרִיד וַיַּעַשׂ לְמִלְחָה מִקְדָּה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְמִלְחָה יְרִיחוֹ:

כט וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִמִּקְדָּה לְבִנְיָה וַיִּלְחָמם עִם־לְבִנְיָה:

ל וַיִּתֵּן יְהוָה גַּם־אוֹתָהּ בְּיַד יִשְׂרָאֵל וְאֶת־מִלְכָּהּ וַיִּבֶנּוּ לַפִּי־חֶרֶב וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא־הִשְׁאִיר בָּהּ שְׁרִיד וַיַּעַשׂ לְמִלְכָּה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְמִלְחָה יְרִיחוֹ:

לא וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִלְבָּנָה לְכִישָׁה וַיַּחֲנוּ עָלֶיהָ וַיִּלְחָמם בָּהּ:

לב וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־לְכִישׁ בְּיַד יִשְׂרָאֵל וַיִּלְכְּדֶהּ בַּיּוֹם הַשְּׁנַיִם וַיִּבֶנּוּ לַפִּי־חֶרֶב וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ כָּכָל אֲשֶׁר־עָשָׂה לְלְבִנְיָה:

לד אָז עָלָה הָרַם מִלְחָה גָּזֵר לַעֲזֹר אֶת־לְכִישׁ וַיִּבְהוּ יְהוֹשֻׁעַ וְאֶת־עַמּוֹ עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־לוֹ שְׁרִיד:

לה וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִלְכִישׁ עַגְלֹנָה וַיַּחֲנוּ עָלֶיהָ וַיִּלְחָמוּ עָלֶיהָ:

לו וַיִּלְכְּדוּהָ בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּבְנוּהָ לַפִּי־חֶרֶב וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ בַּיּוֹם הַהוּא הִתְחַרְמוּ כָּכָל אֲשֶׁר־עָשָׂה לְלְכִישׁ:

לז וַיַּעַל יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מֵעַגְלֹנָה חֲבֹרֹנָה וַיִּלְחָמוּ עָלֶיהָ:

לח וַיִּלְכְּדוּהָ וַיִּבְנוּהָ לַפִּי־חֶרֶב וְאֶת־מִלְכָּהּ וְאֶת־כָּל־עַרְיָהּ וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא־הִשְׁאִיר שְׁרִיד כָּכָל אֲשֶׁר־עָשָׂה לַעַגְלוֹן וַיַּחֲרֶם אוֹתָהּ וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ:

מצודת דוד: ואת מלכה - יתכן שהמליכו עליהם מלך אחר, כי למעלה נאמר שיהושע המית מלך חברון. ואת כל עריה - הערים הסמוכים לה.

לח וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ דְּבָרָה וַיִּלְחָמם עָלֶיהָ:

יהושע

פרק י'

מצודת דוד: עד תמם - כי הנשארים היו מעט מן המעט וכאלו תמו כולם. והשרידיים שרדו מהם ויבאו אל ערי המבצר - הנשארים אשר נשארו מהם באו אל ערי המבצר.

כא וַיָּשָׁבוּ כָל־הָעָם אֶל־הַמִּחְנֶה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ מִקְדָּה בְּשָׁלוֹם לֹא־חָרַץ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאִישׁ אֶת־לְשׁוֹנוֹ:

מצודת ציון: חרץ - ענינו תנועה, כמו "אז תחרץ (שמואל-ב ה:כד)".

מצודת דוד: לא חרץ לבני ישראל לאיש את לשונו - רוצה לומר: אפילו לאיש אחד בהיותו יחידי לא חרץ עליו מי לשונו לדבר מאומה רע, כי נפל פחדם על כל.

כב וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ פִּתְחוּ אֶת־פִּי הַמַּעְרָה וְהוֹצִיאוּ אֵלַי אֶת־חַמְשַׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה מִן־הַמַּעְרָה:

כג וַיַּעֲשׂוּ כֹן וַיֹּצִיאוּ אֵלָיו אֶת־חַמְשַׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה מִן־הַמַּעְרָה אֶת־וַיִּשְׁלֹם אֶת־מִלְחָתוֹ חֲבֹרֹן אֶת־מִלְחָה יְרֵמוֹת אֶת־מִלְחָה לְכִישׁ אֶת־מִלְחָה עַגְלוֹן:

כד וַיְהִי כִּהְוִצִיָּאם אֶת־הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֶל־קְצִיָּי אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַהִלְכוּא אִתּוֹ קִרְבוּ שִׁימוּ אֶת־רִגְלֵיכֶם עַל־צִוְּאֵרֵי הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיִּקְרְבוּ וַיַּשִּׂימוּ אֶת־רִגְלֵיהֶם עַל־צִוְּאֵרֵיהֶם:

מצודת ציון: קציני - ענינו שררה, כמו "קצין תהיה לגו (ישעיהו ג:ו)".

כה וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ אֵל־תִּירָאוּ וְאֵל־תַּחַתוּ חֲזַקוּ וְאַמְצוּ כִּי כֹכָה נַעֲשֶׂה יְהוָה לְכָל־אֲבִיבֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם נִלְחַמִּים אוֹתָם:

כו וַיָּכֶם יְהוֹשֻׁעַ אַחֲרֵי־כֹן וַיִּמִּיתָם וַיִּתְּלֵם עַל חַמְשָׁה עֲצִים וַיְהִינוּ תְלוּיִם עַל־הָעֵצִים עַד־הָעָרֶב:

כז וַיְהִי לַעֲתָה וַיָּבֹא הַשָּׁמֶשׁ צֹנֶה יְהוֹשֻׁעַ וַיִּרְיֶדוּם מֵעַל הָעֵצִים וַיִּשְׁלַחֵם אֶל־הַמַּעְרָה אֲשֶׁר נִחְבְּאוּ־שָׁם וַיִּשְׁמוּ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת עַל־פִּי הַמַּעְרָה עַד־עֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה:

מצודת דוד: עד עצם היום הזה - רוצה לומר: